

Sygn. akt VII U 466/18

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 23 lipca 2018 r.

Sąd Okręgowy Warszawa - Praga w Warszawie VII Wydział Pracy
i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSO Monika Roslan-Karasińska

Protokolant: Mateusz Mućka

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 23 lipca 2018 r. w Warszawie

sprawy H. C.

przeciwko Prezesowi Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego

o emeryturę rolniczą

na skutek odwołania H. C.

od decyzji Prezesa Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego

z dnia 29 stycznia 2018 r. znak: (...) -2/15

oddala odwołanie.

UZASADNIENIE

H. C. w dniu 1 marca 2018 r. złożyła odwołanie za pośrednictwem Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego Oddziału (...) w W. do Sądu Okręgowego Warszawa-Praga w Warszawie od decyzji w/w organu rentowego z dnia 29 stycznia 2018 r., znak: (...) -2/15. Odwołująca wniosła o zmianę zaskarżonej decyzji poprzez zaliczenie jej do okresu ubezpieczenia pracy od dnia 8 grudnia 1973 r. do dnia 16 października 1975 r. w gospodarstwie rolnym (...), z którym jej matka pozostawała w nieformalnym związku. Ubezpieczona stwierdziła, że W. M. prowadził gospodarstwo rolne o powierzchni 14,45 ha we wsi O., gmina P.. W ocenie odwołującej przedstawione dokumenty w sprawie przeczą o braku zameldowania w gospodarstwie rolnym oraz nieistotnym dla sprawy jest brak dowodu potwierdzającego, że W. M. był jej opiekunem prawnym (k. 3-5 a. s.).

Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego Oddział (...) w W.

w odpowiedzi na odwołanie z dnia 4 kwietnia 2018 r. wniosła o jego oddalenie. W ocenie organu rentowego odwołująca nie spełnia warunków do przyznania prawa do emerytury rolniczej, ponieważ nie posiada wymaganego okresu ubezpieczenia emerytalno-rentowego. Oddział wskazał, że ubezpieczona wykazała jedynie 21 lat i 9 dni, zamiast co najmniej 25 lat okresu ubezpieczonego zawartego w dyspozycji art. 19 ust. 2 ustawy z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników. Do tego okresu zaliczono pracę w gospodarstwie rolnym teściów od dnia 23 kwietnia 1981 r. do dnia 31 grudnia 1982 r. oraz podleganie ubezpieczeniu społecznemu rolników od dnia 1 lipca 1998 r. do dnia 30 września 2005 r. i od dnia 1 stycznia 2006 r. do dnia 1 lutego 2018 r. Organ rentowy podniósł, że nie uwzględnił okresów:

- pracy odwołującej w gospodarstwie rolnym (...) od dnia 8 grudnia 1973 r. do dnia 16 października 1975 r. z uwagi na brak meldunku w gospodarstwie rolnym w/w oraz od dnia 17 października 1975 r. do dnia 30 listopada 1977 r. z uwagi na wykonywanie pracy zawodowej;

- pracy odwołującej w gospodarstwie rolnym teściów od dnia 1 grudnia 1977 r. do dnia 22 kwietnia 1981 r. również z uwagi na wykonywanie pracy zawodowej;

- pracy odwołującej od dnia 1 stycznia 1983 r. do dnia 22 sierpnia 1997 r. ze względu na brak podlegania ubezpieczeniu społecznemu rolników jako domownik;

- pracy zawodowej oraz uczęszczania do szkoły, ponieważ okresy te w stosunku do osób urodzonych po dniu 31 grudnia 1948 r. nie podlegają zaliczeniu do ustalenia okresu ubezpieczenia emerytalno-rentowego na mocy art. 20 ust. 3 w/w ustawy (k. 14-15 a. s.).

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

H. C., urodzona w dniu (...), złożyła wniosek w dniu 9 stycznia 2018 r. do Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego o przyznanie prawa do emerytury rolniczej (akta KRUS).

Odwołująca w dniu 20 czerwca 1975 r. uzyskała świadectwo ukończenia zasadniczej szkoły zawodowej w Szkole Zawodowej w P. (akta KRUS).

Zgodnie z zaświadczeniem z dnia 23 sierpnia 2013 r. Starosta (...) stwierdził, że W. M. nabył na własność przez uwłaszczenie z dniem 4 listopada 1971 r. nieruchomość położoną we wsi O., gm. P. o powierzchni 14,45 ha zgodnie z postanowieniem Sądu Rejonowego w (...) (...) Wydział Cywilny z dnia 8 maja 2003 r., sygn. akt I Ns 101/03 (akta KRUS).

Zgodnie z zaświadczeniem z dnia 3 września 2013 r. Urząd Gminy w P. stwierdził, że odwołująca w okresie od dnia 8 grudnia 1973 r. do dnia 30 listopada 1977 r. pracowała w gospodarstwie rolnym położonym we wsi O., gmina P., którego właścicielem był W. M. (akta KRUS).

Zgodnie z zaświadczeniem Urzędu Miasta i Gminy w S., odwołująca była zameldowana na pobyt stały: w gminie P. we wsi O., dom 1 w okresie od dnia 19 stycznia 1976 r. do dnia 1 grudnia 1977 r. oraz w gminie Z. Ś., dom 15 od dnia 1 grudnia 1977 r. (akta KRUS).

Zgodnie ze świadectwem pracy z dnia 22 lutego 1984 r. odwołująca była zatrudniona w (...) Zakładach (...)T. (...) z siedzibą w P. w okresie od dnia 17 października 1975 r. do dnia 29 lutego 1984 r. na stanowisku krawca (akta KRUS).

Prezes Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego po rozpoznaniu wniosku wydał zaskarżoną decyzję z dnia 29 stycznia 2018 r., znak: (...) -2/15, zgodnie z którą odmówił H. C. prawa do emerytury rolniczej. Organ rentowy stwierdził,

że ubezpieczona udokumentowała okres 21 lat i 9 dni podlegania ubezpieczeniu społecznemu rolników. Oddział wskazał, że do wyliczenia uprawnień do świadczenia nie zostały zaliczone okresów pracy odwołującej:

- w gospodarstwie rolnym konkubenta jej matki, W. M. od dnia 8 grudnia 1973 r. do dnia 16 października 1975 r. ze względu na brak zameldowania w gospodarstwie rolnym i brak dokumentu, że był jej opiekunem prawnym oraz od dnia 17 października 1975 r. do dnia 30 listopada 1977 r., gdyż pracowała zawodowo;

- w gospodarstwie rolnym teściów od dnia 1 grudnia 1977 r. do dnia 22 kwietnia 1981 r., gdyż pracowała zawodowo;

- pracy odwołującej od dnia 1 stycznia 1983 r. do dnia 22 sierpnia 1997 r. ze względu na brak opłacania składek za domownika;

- poza rolnictwem i szkoły, ponieważ urodziła się po dniu 31 grudnia 1948 r. (akta KRUS).

W. M. był znajomym matki odwołującej – S. M., która wyprowadziła się do niego razem z dziećmi w 1971 r. do wsi O. w gminie P.. W domu tym mieszkała ubezpieczona wraz ze swoją matką, W. M. i młodszą siostrą M.. Odwołująca pracowała w tym gospodarstwie do momentu rozpoczęcia pracy w zakładzie krawieckim w październiku 1975 r. Po ukończeniu szkoły podstawowej, ubezpieczona uczęszczała do szkoły zawodowej w P., do której dojeżdżała około 15 kilometrów. Po odbyciu zajęć w szkole, odwołująca była z powrotem w domu o godzinie 15. U W. M. ubezpieczona była zameldowana od 1972 r. W. M. hodował krowy, świnie i konie, które odwołująca doiła, karmiła i wyprowadzała na dwór.

W gospodarstwie (...) ubezpieczona pracowała również na polu przy wykopkach, żniwach i przy uprawie buraków cukrowych. Ubezpieczona pracowała

w gospodarstwie rolnym rano przed pójściem do szkoły oraz po powrocie od godziny 16

do wieczora. Następnie odwołująca przeprowadziła się do teściów w dniu 1 grudnia 1977 r. W tym czasie ubezpieczona pracowała w zakładzie krawieckim w P. do 1984 r.

W gospodarstwie rolnym teściów odwołująca wykonywała prace polowe, wykopki i żniwa (zeznania świadków B. C. i odwołującej, k. 42-45 a. s.).

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie zgromadzonego materiału dowodowego w aktach sprawy, w tym akt rentowych oraz w oparciu o zeznania świadka B. C. i odwołującej. Sąd uznał, że w/w dokumenty nie były kwestionowane przez strony procesu i stanowiły wiarygodne dowody, na podstawie których ustalono kwestie dotyczące życia osobistego oraz zawodowego ubezpieczonej. Dodatkowo Sąd nadał przymiot wiarygodności zeznaniom świadka i odwołującej, ponieważ wzajemnie korelowały ze sobą, jak również były zbieżne z rzeczowym materiałem dowodowym.

W związku z tym Sąd uznał przeprowadzone postępowanie dowodowe w tym zakresie za wystarczającego wydania rozstrzygnięcia w niniejszej sprawie.

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie H. C. od decyzji Prezesa Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego z dnia 29 stycznia 2018 r., znak: (...) -2/15 jako niezasadne podlegało oddaleniu.

Przedmiot sporu pomiędzy stronami wyznaczała odmowa przez organ rentowy uwzględnienia do okresu ubezpieczenia, uczęszczania do szkoły przez odwołującą po ukończeniu przez nią 16-tego roku życia oraz pracy w gospodarstwie rolnym u W. M. od dnia 8 grudnia 1973 r. do dnia 30 listopada 1977 r. i u teściów od dnia 1 grudnia 1977 r. do dnia 22 kwietnia 1981 r.

Zgodnie z art. 19 ust. 1 pkt 1 i 2 ustawy z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników (Dz. U. z 2017 r., poz. 2336), emerytura rolnicza przysługuje ubezpieczonemu, który spełnia łącznie następujące warunki osiągnął wiek emerytalny; wiek emerytalny kobiety wynosi 60 lat oraz podlegał ubezpieczeniu emerytalno-rentowemu przez okres co najmniej 25 lat, z uwzględnieniem art. 20.

Na podstawie art. 20 ust. 1 pkt 1-3 ustawy, do okresów ubezpieczenia wymaganych zgodnie z art. 19 ust. 1 pkt 2 i ust. 2 pkt 2 zalicza się okresy:

1) podlegania ubezpieczeniu społecznemu rolników indywidualnych i członków ich rodzin w latach 1983-1990;

2) prowadzenia gospodarstwa rolnego lub pracy w gospodarstwie rolnym, po ukończeniu

16-tego roku życia, przed dniem 1 stycznia 1983 r.;

3) od których zależy prawo do emerytury zgodnie z przepisami emerytalnymi.

W myśl art. 20 ust. 2 i 3 ustawy okresów, o których mowa w ust. 1, nie zalicza się do okresów ubezpieczenia, jeżeli zostały one zaliczone do okresów, od których zależy prawo do emerytury lub renty na podstawie odrębnych przepisów. Przepisu ust. 1 pkt 3 nie stosuje się do osób urodzonych po dniu 31 grudnia 1948 r.

Zgodnie z art. 25 ust. 1 i 2 pkt 4 ustawy z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników (Dz. U. z 2017 r., poz. 2336), do liczby lat podlegania ubezpieczeniu emerytalno- rentowemu dolicza się liczbę lat: prowadzenia gospodarstwa rolnego lub pracy w gospodarstwie rolnym – bez podlegania innemu ubezpieczeniu społecznemu – po ukończeniu 16. roku życia, przypadających przed 1 lipca 1977 r, jednak nie wcześniej niż 25 lat przed spełnieniem warunków nabycia prawa do emerytury rolniczej lub renty inwalidzkiej rolniczej.

Mając na względzie obowiązujące przepisy prawa, Sąd zważył, że organ rentowy błędnie odmówił odwołującej uwzględnienia do okresu podlegania ubezpieczeniom uczęszczania przez nią do szkoły ze względu na fakt, że urodziła się ona po dniu 31 grudnia 1948 r., a zatem nie stosuje się art. 20 ust. 1 pkt 3, zgodnie z którym można zaliczyć okresy, od których zależy prawo do emerytury zgodnie z przepisami emerytalnymi. Jednakże zgodnie z poglądem wypracowanym przez orzecznictwo, „odmiennie od świadczeń z systemu powszechnego, w przypadku świadczeń z ubezpieczenia w Kasie Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego prowadzenie gospodarstwa rolnego przed dniem 1 stycznia 1983 r. umożliwi doliczenie tego okresu do okresu ubezpieczenia na podstawie art. 20 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników bez konieczności wykazania opłacania składek.” (wyrok Sądu Apelacyjnego w Lublinie z dnia 21 listopada 2017 r., sygn. akt III AUa 351/17) Ponadto, „urodzeni po 31 grudnia 1948 r. nie mają prawa do zaliczenia do okresów wymaganych do emerytury rolniczej okresów, od których zależy prawo

do emerytury w systemie powszechnym.” (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 9 marca 2011 r., sygn. akt III UK 83/10) W niniejszej sprawie należy wskazać, że odwołująca ubiega się

o uzyskanie prawa do przyznania emerytury z Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego, zaś zaliczenie spornego okresu nie będzie w żadnym stopniu wpływać na emeryturę przyznawaną przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych. W ocenie Sądu ubezpieczona za pomocą osobowego materiału dowodowego w postaci zarówno własnych zeznań, jak i zeznań świadka B. C. udowodniła, że w okresie od dnia 8 grudnia 1973 r. do dnia 16 października 1975 r. pracowała w gospodarstwie rolnym (...). Tym nie mniej Sąd uznał, że nawet ewentualne zaliczenie tego okresu nie będzie wpływać na możliwość przyznania ubezpieczonej prawa do emerytury z uwagi na nieudowodnienie co najmniej 25-letniego okresu ubezpieczenia.

Sąd zważył, że zarazem nie można uwzględnić odwołującej do okresów ubezpieczenia, pracy w gospodarstwie rolnym u W. M. od dnia 17 października 1975 r. do dnia 30 listopada 1977 r. i w gospodarstwie rolnym u teściów od dnia 1 grudnia 1977 r. do dnia 22 kwietnia 1981 r. Co prawda ubezpieczona również udowodniła, że w spornych okresach czasu wykonywała pracę w tych gospodarstwach, lecz zgodnie

z materiałem dowodowym zawartym w aktach rentowych, była ona zatrudniona

w (...) Zakładach (...)T. (...) z siedzibą

w P. w okresie od dnia 17 października 1975 r. do dnia 29 lutego 1984 r. na stanowisku krawca. Sąd zważył, że obowiązujące przepisy prawa nie przewidują możliwości podwójnego zaliczenia tego samego okresu. Zgodnie z wyrokiem Sądu Apelacyjnego, „w świetle powołanego wyżej art. 20 ust. 3 tej ustawy, w przypadku osób urodzonych po 31 grudnia 1948 r., żadnego z tych okresów nie można zaliczyć do okresów podlegania ubezpieczeniu emerytalno- rentowemu, o jakich mowa w art. 19 ust. 2 pkt 2 omawianej ustawy. Wynika to

z reformy systemu powszechnego, wprowadzonej 1 stycznia 1999 r. i zmiany sytuacji tej grupy ubezpieczonych, do których należy ubezpieczona urodzona (...) Wskazane wyżej okresy, w jakich pozostawała w zatrudnieniu, mogą być bowiem uwzględniane tylko przy ustalaniu jej prawa do emerytury wynikającej z przepisów powszechnych, tj. ustawy z 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, niezależnej od długości okresu ubezpieczenia. Stosownie do art. 33 ust. 2a ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników, mając jakkolwiek okres

podlegania powszechnemu ubezpieczeniu społecznemu, po osiągnięciu wieku emerytalnego, rolnik lub jego małżonek nabywa prawo do emerytury powszechnej i może łączyć z prawem do emerytury rolniczej. Skoro bowiem dopuszczalny jest zbieg prawa do obydwu emerytur: z systemu powszechnego i rolniczego, przeto te same okresy (zatrudnienia), nie mogą być uwzględniane podwójnie w odniesieniu do obu tych świadczeń.” (wyrok Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 1 czerwca 2017 r., sygn. akt III AUa 1650/16) W związku z tym Sąd uznał, że odwołująca nie legitymuje się co najmniej 25-letnim okresem ubezpieczenia, czym nie spełniła wszystkich przesłanek ustawowych uzależnionych od możliwości przyznania jej prawa do emerytury rolniczej.

Mając powyższe na uwadze, Sąd na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. orzekł, jak w sentencji.

Zarządzenie: odpis wyroku wraz z uzasadnieniem doręczyć odwołującej.

MK